

PSY117/454

Statistická analýza dat v psychologii

Přednáška 2

ČETNOSTI A ROZLOŽENÍ ČETNOSTÍ

Je snadné lhát s pomocí statistiky. Je těžké říkat pravdu bez ní.

Andrejs Dunkels; wikiquote

Tabulka četností (frekvencí)

hodnota/ interval	(absolutní) četnost	kumulativní četnost	relativní četn. (%)	kumulativní rel. č.
hodnota1/ interval1				
hodnota2/ interval2				
...				
maximum/ posl. interv.		N		100
Celkem	N		100	

Fuj: „počet“ v Tab 3.2, hustota (jde o hustotu pravděpodobnosti), obr. 3.5 – ne frekvence, ale procenta
 AJ: (absolute) frequencies, relative frequencies, percent, cumulative, value, interval, total, N=sample size

Tabulka četností - poznámky

- od nejmenší hodnoty po nejvyšší
- v 1. a 2. sl. obvykle zahrnuty chybějící hodnoty
  - Pak se rozlišuje mezi platnými hodnotami a chybějícími hodnotami
- hodnoty – diskrétní proměnné
- intervaly – spojité proměnné
  - volba velikosti intervalu
    - aby byl jejich počet přibližně $N/10$ nebo <15
    - stejná šířka všech intervalů
- pojem odlehlá hodnota (outlier)

Grafické podoby tabulky četností

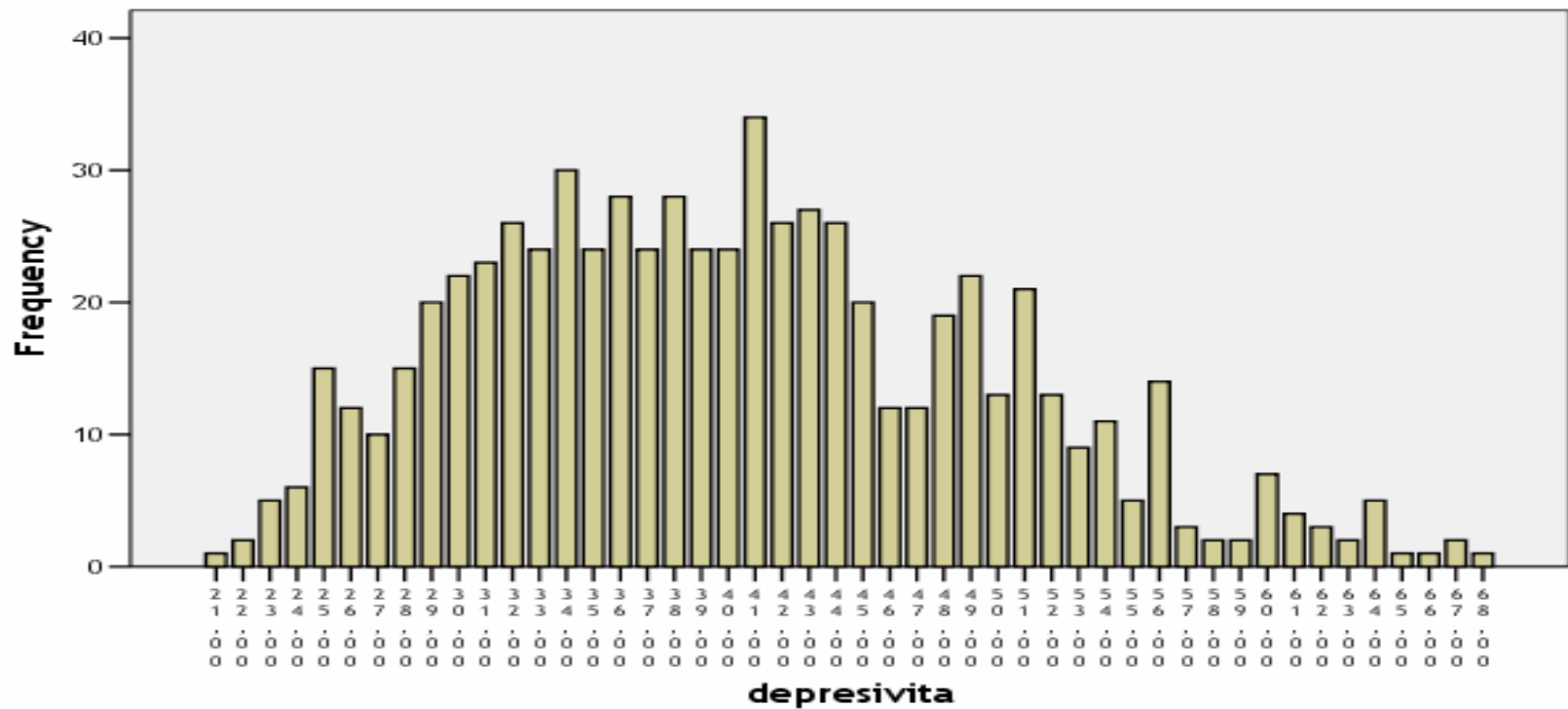

- ❑ sloupcový graf (diagram) – nominální, ordinální
- ❑ histogram – intervalové, poměrové
- ❑ koláčový diagram – zřídka, neukazuje rozložení
- ❑ Každý graf (i tabulka) musí být natolik přehledně popsán (nadpis + popisky uvnitř), aby byl srozumitelný i bez čtení textu
- ❑ *Když nelžou čísla, lžou grafy ...*

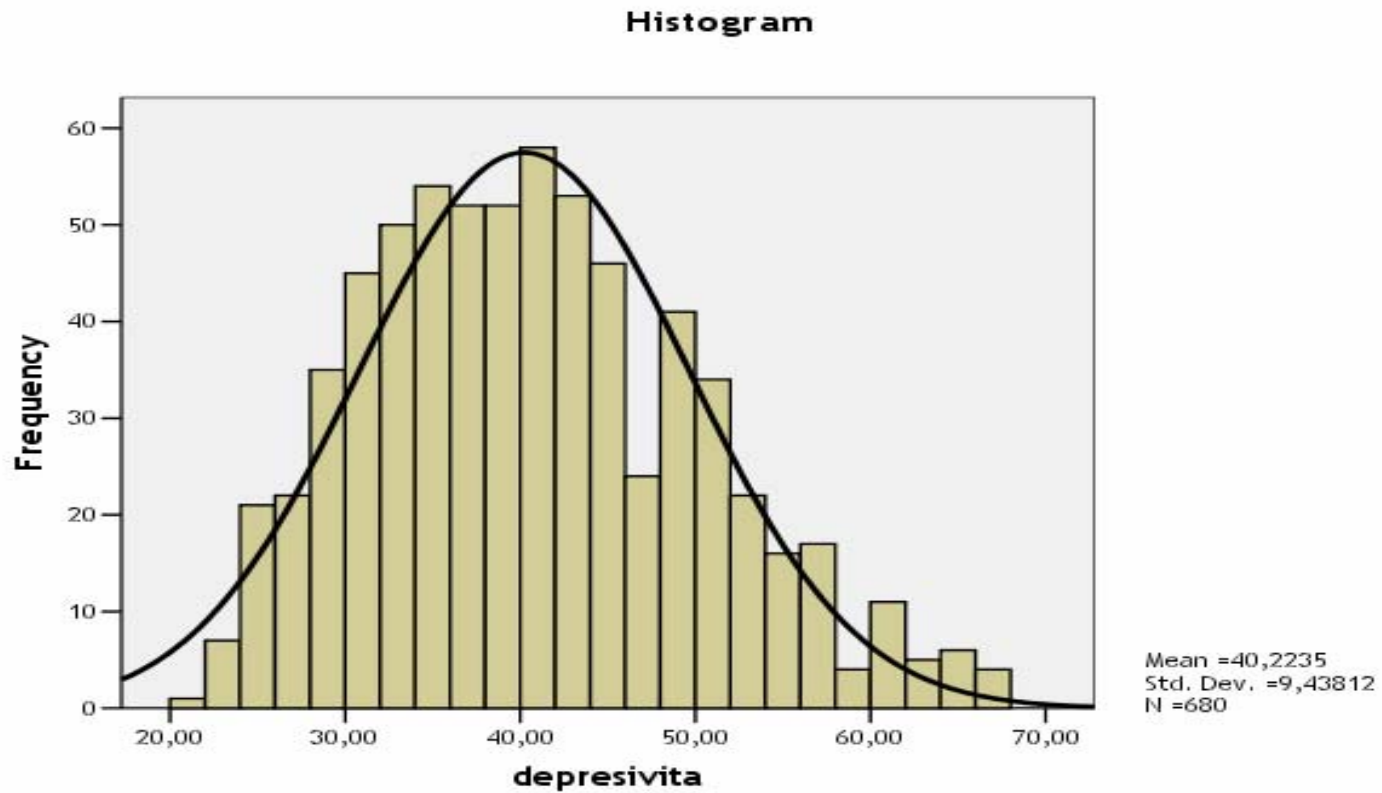
http://en.wikipedia.org/wiki/Misuse_of_statistics

Sloupcový diagram

depresivita

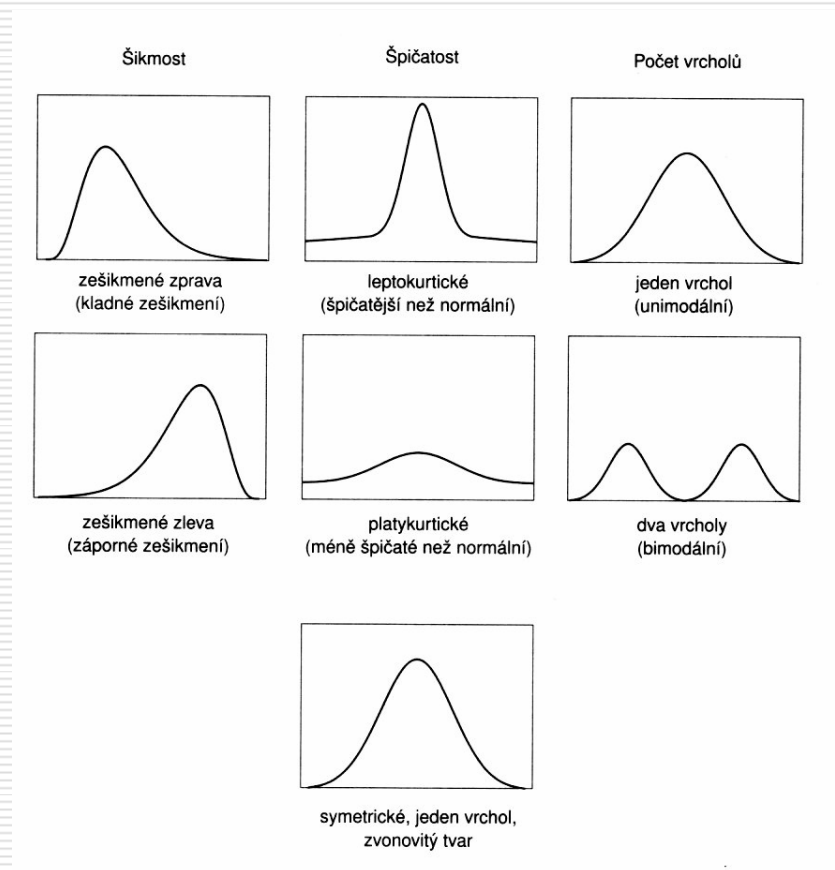

Histogram

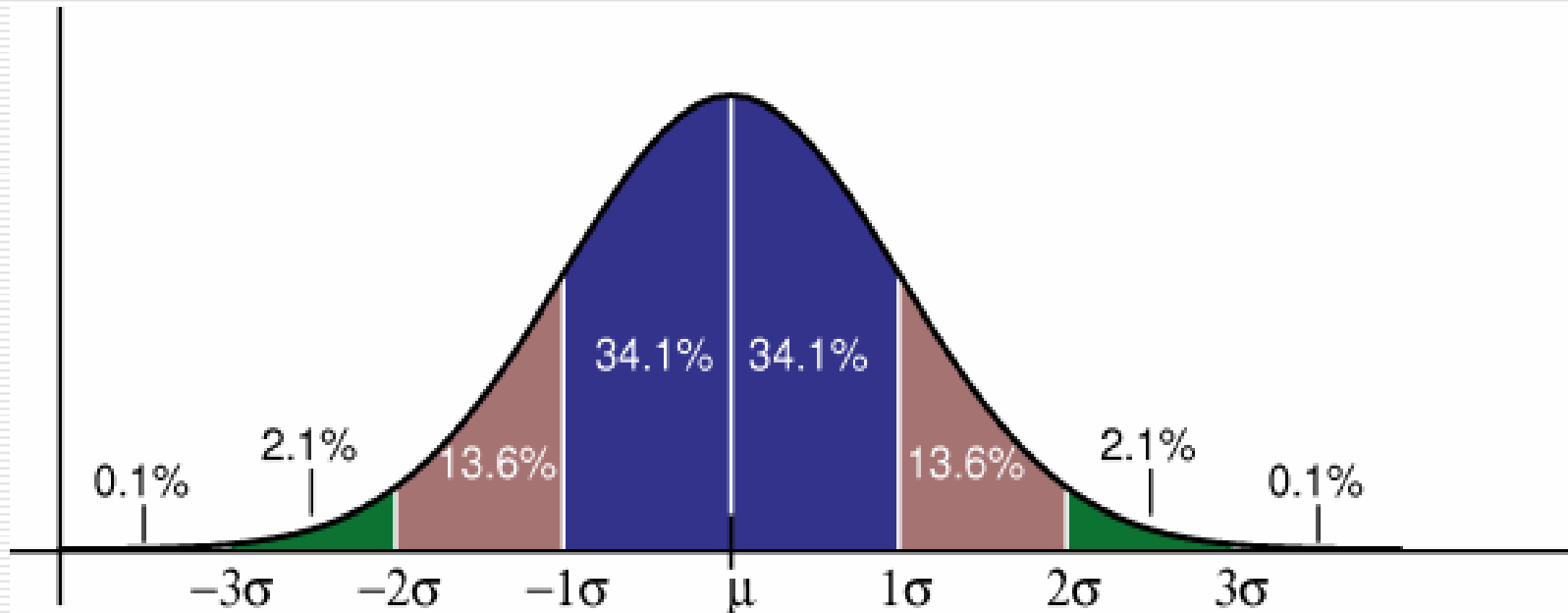

Rozložení *rozdělení, distribuce* četností

- Normální
- Uniformní
- Počet vrcholů
  - Unimodální, bimodální, multimodální
- Zešikmení
  - Zešikmené zprava (pozitivně), efekt podlahy
  - Zešikmené zleva (negativně), efekt stropu
- Strmost
  - Leptokurtické, platykurtické

Normální (Gaussovo) rozložení

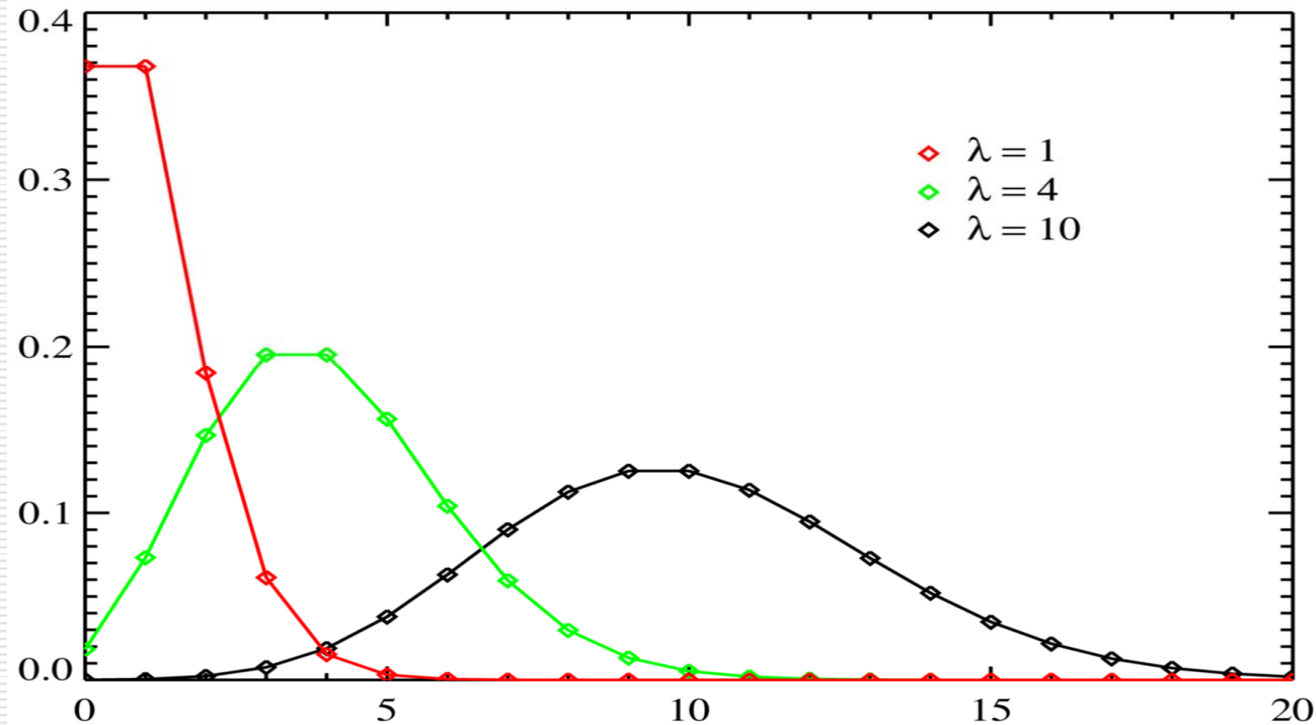

http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Standard_deviation_diagram.png

- ❑ „Normální“ ve smyslu „velmi běžné“
- ❑ Tam, kde se setkává mnoho nezávislých vlivů.
- ❑ Ne vždy, nesouvisí s „kvalitou“ dat.

Poissonovo rozložení

- Rozložení řídkých událostí (ta lambda v grafu = frekvence za jednotku času)
- Děje-li se událost častěji, než 10x za časovou jednotku, která nás zajímá, je jeho dobrou aproximací normální rozložení.

Shrnutí

- ❑ První informací *statistikou*, která nás zajímá je **četnost** výskytu jednotlivých hodnot (resp. hodnot uvnitř jednotlivých intervalů)
- ❑ Konfiguraci **četností** nazýváme **rozložení**.
- ❑ O rozložení hodnot proměnné uvažujeme většinou graficky – **histogram, sloupcový diagram**.
- ❑ Nej... rozložením je tzv. **normální rozložení**.
- ❑ Byť tohle je 5. třída ZŠ – už tady se **podvádí**.